

Volumul de studii se încheie cu descrierea ținuturilor dintre Carpați și Siret așa cum apar ele semnalate într-o scriere austriacă de la sfârșitul veacului al XVIII-lea. Documentul, publicat de Ion Donat și Șerban Papacostea, este o listă de nume de localități, păduri, dealuri, munți și ape atestate în această zonă a țării noastre.

Firește, studiile ce se regăsesc în paginile volumului XIII–XV al *Revistei de Istorie Socială* nu epuizează întregul spațiu istoric și tematic pe care temele abordate îl presupun. Ceea ce și-au propus semnatarii lor nu e decât o lămurire de primă instanță a lucrurilor, destinată să întrețină disponibilitatea specialiștilor și a cititorului obișnuit față de ideile vehiculate și față de modul de raportare la ele. În final, nu ne rămâne decât să recomandăm cu căldură volumul semnalat aici.

Lidia Trăușan-Matu

În revista „Annales. Histoire, Sciences Sociales”, n° 3, 2011, semnalăm articolul semnat de Olga Koveneva, *Les communautés politiques en France et en Russie. Regards croisés sur quelques modalités du «vivre ensembles»* – o cercetare comparativă a modalităților de mobilizare socială a locuitorilor din Meudon (în Île de France) și Krylatskoe (o suburbie a Moscovei).

Autoarea pornește de la două împrejurări similare, și anume acțiunea oamenilor în vederea protejării mediului natural înconjurător, amenințat fie de persoanele care îl folosesc drept loc de *loisir*, fie de firmele care organizează evenimente sportive sau de cele imobiliare. Se prezintă în continuare formele concrete de acțiune – care implică esențialmente acreditarea chestiunii drept una de interes public –, se analizează relațiile cu autoritățile și profilul atitudinal definitoriu pentru grupurile respective. Pe această cale, Olga Koveneva ajunge la constatarea că în cazul francez mobilizarea se face în sensul detașării de opțiunile și particularitățile individuale pentru a accede la generalitatea aferentă spiritului civic și acțiunii instituționale, în timp ce în cazul rus ea se realizează tocmai prin accentuarea legăturilor afective interpersonale și împotriva autorităților percepute ca adverse. Ar fi vorba de situații specifice, pe de o parte unei democrații care tinde să treacă de la sistemul reprezentativ la cel participativ, iar pe de altă parte – uneia care tocmai se organizează după experiența regimului comunist.

Am mai putea adăuga explicația tradiției culturale din fiecare țară. Dacă în Franța predomină orientarea carteziană, care favorizează discursul rațional și abordările normative, în Rusia avem „lirismul” care îmbină afectivitatea personală cu mistica ortodoxă, alimentând solidaritatea individualizată și o anume neîncredere în puterea seculară. Intervine, bineînțeles, și factorul imediat perceptibil al corupției din statele foste comuniste, puțin susceptibil să genereze încredere în autorități.

Pentru politologi, această cercetare sociologică de teren nu numai că evidențiază resorturile microsociale, dinamice, ale fenomenului politic, dar confirmă încă o dată ideea că democrația depinde în mare măsură de acțiunea cetățenească directă, care conferă cadrului constituțional formal autenticitatea „vitală”.

Pentru istorici, oferă un argument în plus în favoarea interdisciplinarității, întrucât deschide o perspectivă structural-funcționalistă ofertantă asupra mecanismelor eficiente ale evoluției, pe baza concludentă a faptelor verificabile.

Alexandru Mamina